

THÔNG TIM VÀ CHỤP HÌNH MẠCH MÁU VÀNH TIM (CARDIAC CATHETERIZATION AND CORONARY ANGIOGRAPHY)

THÔNG TIM LÀ GÌ?

Thông tim là phương pháp đặt một ống thông (rất nhỏ, mềm dễ uốn) xuyên qua một mạch máu vào trong cơ thể của bạn. Phương cách này được thực hiện để tìm biết xem các mạch máu nuôi tim (động mạch vành tim) có còn làm việc hay không (có bị tắc nghẽn không). Thông tim, cuối cùng, được hoàn thành với phương pháp chụp hình động mạch vành tim. Phương pháp này dùng chất cản quang bơm qua ống thông tim. Chất cản quang này sẽ làm hiện rõ các mạch máu trên hình quang tuyến X khiến bác sĩ có thể nhìn thấy rõ hơn hệ thống mạch máu nuôi tim của bạn.

MỤC ĐÍCH CỦA PHƯƠNG PHÁP THÔNG TIM LÀ GÌ?

Phương pháp thông tim sẽ giúp bác sĩ của bạn tìm xem có phải chính tim của bạn là nguyên do gây nên các triệu chứng bệnh hoạn bạn hiện có không. Các triệu chứng này có thể là đau ngực (angina), thở hụt hơi, hồi hộp, ngất xỉu hay ù tai.

TÔI SẼ PHẢI LÀM GÌ TRƯỚC KHI THÔNG TIM?

Một khi bác sĩ của bạn đã giải thích cho bạn về phương pháp thông tim, bạn sẽ được yêu cầu ký một tờ ưng thuận. Bạn chỉ ký mẫu giấy này sau khi bạn hiểu rõ phương pháp xét nghiệm và các biến chứng có thể xảy kèm theo sau. Nếu bạn có thắc mắc gì, bạn nên hỏi bác sĩ hay y tá của bạn; họ sẽ vui lòng trả lời bất cứ thắc mắc hay các câu hỏi nào của bạn.

Y tá của bạn sau đó sẽ hỏi bạn xem bạn có bao giờ bị phản ứng thuốc (dị ứng) với chất i-ốt, cá hay cua nghêu sò ốc hến (loài giáp xác) gì không, bởi vì những chất này có chứa trong chất cản quang dùng để xét nghiệm. Nếu xét nghiệm này được ấn định vào ngày hôm sau, bạn sẽ không được ăn và uống bất cứ thứ gì sau nửa đêm cho đến khi chụp hình xong. Nếu xét nghiệm được ấn định vào sau trưa, bạn có thể dùng các thứ nước trong như thạch, canh, nước trà (jello, soup, tea, v.v...) vào bữa sáng (lúc sáng sớm, trước 7 giờ sáng. Đây là việc rất quan trọng vì nếu ăn trễ, đồ ăn và nước còn trong bao tử, khi gây mê, bệnh nhân có thể bị ói, hít đồ ăn và nước vào phổi, nghẹt thở và chết, chú thích thêm của người dịch).

Thử máu và đo điện tim (điện tâm đồ EKG) sẽ phải thực hiện trước khi thông tim và người ta sẽ đặt một ống truyền nước biển ngay vào tĩnh mạch (hồi quản) ở cánh tay của bạn. Ống này sẽ giúp truyền thuốc cho bạn qua mạch máu nếu cần.

Trước khi thông tim chừng 15 phút hay nửa giờ, y tá sẽ (theo lệnh bác sĩ) cho bạn thuốc giãn cơ. Thuốc này có thể chích hay uống. Có thể bạn sẽ bị khô miệng vì thuốc này thường có thêm tác dụng phụ này. Trong khi thông tim, y tá sẽ yêu cầu bạn mặc áo choàng bệnh viện và cởi bỏ hết các đồ lót, nữ trang, răng giả v.v... và đi tiểu để bạn dễ chịu trong khi tiến hành thông tim.

TÔI CẦN PHẢI LÀM GÌ TRONG KHI THÔNG TIM?

Bạn sẽ được thông tim trong phòng thông tim, tại tầng lầu 1 của khu Quang Tuyến. Thân nhân hay bạn bè của bạn có thể chờ đợi bên ngoài, nơi phòng đợi, nếu bạn muốn có những người đó ở gần khi bạn được thông tim.

Tại phòng thông tim, bạn sẽ được chuyển sang bàn xét nghiệm. Lúc này, bạn sẽ được cạo lông chỗ ống thông sẽ được luồn vô [nơi cánh tay hay bẹn (háng)]. Việc này sẽ giúp bác sĩ nhìn rõ vùng da nơi sẽ được đặt ống thông.

Bạn sẽ thấy một màn ảnh truyền hình phía trên bàn xét nghiệm. Màn ảnh này sẽ giúp bác sĩ theo dõi những di chuyển của đầu ống thông trong mạch máu của bạn xem có đi đúng chỗ không và cũng cho họ thấy rõ hình tim và các mạch máu chung quanh tim khi họ bơm chất cản quang vào tim.

Trước khi luồn ống thông vào, bác sĩ sẽ chích thuốc tê cho bạn để bạn không cảm thấy đau khi ống thông được đặt vô. Khi ống thông đã được luồn vô, bác sĩ sẽ đưa ống thông vào tim bạn. Khi ống thông đã vào tới tim bạn, bác sĩ sẽ bơm chất cản quang vào và chụp hình x quang các mạch máu của tim bạn. Khi bơm chất cản quang vào, bạn sẽ cảm thấy nóng từ chân lên đầu. **Đây là phản ứng bình thường của thuốc cản quang.** Trong khi xét nghiệm, bác sĩ có thể bảo bạn ho vài tiếng. Việc này sẽ giúp cho chất cản quang truyền nhanh ra các mạch máu vành tim. Bạn cũng có thể được yêu cầu thở thật sâu (hít vô hết sức) khi cần. Việc này sẽ giúp hạ thấp hoành cách mô (cơ ngăn ngang ngực) xuống, ra khỏi giới hạn của hình x quang, để bác sĩ quan sát được toàn bộ các mạch máu vành tim. Nếu bạn cảm thấy khó chịu trong ngực như đau, đè nặng, co thắt, hãy báo cho bác sĩ biết ngay để bác sĩ đối phó ngay. Phương pháp thông tim thường kéo dài từ 60 tới 90 phút.

TÔI SẼ PHẢI LÀM GÌ SAU KHI THÔNG TIM?

Sau khi mà xét nghiệm thông tim hoàn tất, ống thông sẽ được rút bỏ và y tá sẽ đè nặng hoặc với tay của họ hay đặt một kẹp hình chữ C lên chỗ ống thông vừa được rút ra ít nhất 30 phút hay cho đến khi không còn chảy máu tại chỗ đó nữa. Một khi máu đã ngưng chảy, bạn sẽ được đưa trả về phòng của bạn. Y tá tại đó sẽ săn sóc tiếp cho bạn, thường xuyên đo huyết áp cho bạn và xem xét chỗ ống thông được rút ra xem có bị chảy máu không.

Bạn cần phải giữ cho ngay (thẳng) chỗ luồn ống thông [cánh tay hay háng (bẹn)]. Nếu ống thông được đặt vào nơi háng (bẹn) của bạn, đầu giường của bạn không được nâng cao quá 30 độ. Lý do là không để chỗ đặt ống thông bị gấp lại (khiến mạch máu bị nghẽn), gây chảy máu lại. Thế giường này cần phải giữ ít nhất 5-6 giờ. Y tá sẽ cố giúp bạn sao cho càng thoải mái càng tốt trong những giờ "bất động" này. Phải thông báo cho y tá ngay nếu thấy có cảm giác có vật gì đang bõ trên chân hay cánh tay của bạn hoặc cảm thấy nơi đặt ống thông bị "ướt". Đó có thể là máu bị chảy lại.

Sau khi xét nghiệm, bạn cần uống nhiều nước hay các nước trái cây để giúp tổng xuất chất cản quang ra khỏi cơ thể của bạn. Bạn có thể ăn uống bình thường nếu muốn.

Sau 6 giờ, bạn có thể ngồi dậy và đi lại loanh quanh nơi phòng bệnh. Lần đầu, khi bạn ngồi dậy, cần cho y tá biết để giúp đỡ vì bạn có thể bị chóng mặt vì nằm thẳng lâu. Nếu nơi đặt ống thông là vùng bẹn (háng), bạn có thể sẽ cảm thấy chân bị cứng và đau ít ngày sau. Bác sĩ sẽ thông báo kết quả thông tim ngay trong ngày. Hoặc ngay khi thông tim xong, hoặc sau khi bạn đã trở về phòng của bạn.